

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Екологічний менеджмент

спеціальність	Не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Не обмежено	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	Не обмежено	кафедра	Менеджменту, бізнесу і адміністрування

ВИКЛАДАЧ

ГІРЖЕВА Ольга Миколаївна

Вища освіта – спеціальність «Облік і аудит», здобула кваліфікацію економіста по бухгалтерському обліку і фінансах.

Науковий ступень – доктор економічних наук

Вчене звання – професор

Досвід роботи – 27 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 15 методичних розробок;
- асоційований член Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (УАРМБО)
- співавторка тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0964011709	електронна пошта	olgagirzheva@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	-----------------------------	-----------------------	--------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	забезпечення поглибленого розуміння сучасних системних уявлень про екологічний менеджмент як тип управління, принципово орієнтований на формування і розвиток екологічного виробництва і екологічної культури життєдіяльності людини; забезпечення здатності приймати ефективні управлінські рішення щодо мінімізації негативних впливів діяльності підприємств на довкілля та досягнення високого рівня екологічної безпеки процесів виробництва та споживання
Формат	лекції, практичні та семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, ділові ігри

Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • здатність запроваджувати систему екологічного менеджменту на підприємстві та приймати управлінські рішення в системі забезпечення еколого-збалансованої діяльності господарських об'єктів;/ індивідуальні та групові завдання; • здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування; / індивідуальні та групові завдання; • здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей; /індивідуальні та групові завдання; • здатністю до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів/ індивідуальні практичні завдання, ділова гра; • забезпечувати діяльність підприємства у відповідності до чинного екологічного законодавства України та міжнародних норм/ індивідуальні та групові завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 22 годин лекцій, 12 годин практичні та семінарські заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, згідно розкладу; вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1.

Лекція 1	Сутність, принципи і функції екологічного менеджменту	ЛПЗ 1	Сутність стратегії сталого розвитку як основа процесів управління. Предмет екологічного менеджменту. Основні принципи й елементи системи екологічного менеджменту (EOU)	Самостійна робота	Історичні передумови та основні етапи виникнення, становлення і розвитку екологічного менеджменту. Аналіз сучасних підходів до побудови та використання системи управління навколишнім середовищем на підприємстві.
Лекція 2	Стандарти і міжнародні рекомендації в системі екологічного менеджменту	ЛПЗ 2	Система стандартів ISO 14000		Аналіз і зіставлення міжнародних стандартів екологічного менеджменту.
Лекція 3	Правове та інформаційне забезпечення екологічного менеджменту	ЛПЗ 3	Впровадження системи екологічного управління навколишнім середовищем на підприємстві		Аналіз природоохоронного законодавства з точки зору інтересів екологічного менеджменту. Аналіз природно-ресурсного законодавства з урахуванням розвитку екологічного менеджменту та маркетингу.
Лекція 4	Система державного екологічного менеджменту	ЛПЗ 4	Соціально-економічна ефективність природоохоронних заходів		Порівняльний аналіз різних методів економічної оцінки природних ресурсів та їх значення для екологічного менеджменту. 7. Комплекс кадастрів природних ресурсів та його значення для екологічного менеджменту та маркетингу. 8. Порівняльний аналіз екологічних робіт, товарів і послуг в різних сегментах ринку.

Модуль 2.

Лекція 5	Інструменти екологічного менеджменту	ЛПЗ 5	Визначення гранично допустимих викидів шкідливих речовин в атмосферу	Самостійна робота	Аналіз міжнародного досвіду менеджменту і маркетингу в екології і природокористуванні на прикладі конкретних країн.
Лекція 6	Екологічна експертиза як інструмент оцінювання впливу антропогенної діяльності на довкілля	ЛПЗ 6	Процедура екологічного аудиту на підприємстві		Значення аналізу вхідних і вихідних продукційно-сировинних і енергетичних потоків для формування екологічної політики підприємства. Аналіз адитивно-функціональної та інтегрованої систем екологічного менеджменту.

Лекція 7	Стандартизація як інструмент екологічного менеджменту	ЛПЗ 7	Організація управління відходами на прикладі окремого регіону		.Роль керівництва та участь персоналу у формуванні системи екологічного менеджменту на підприємстві. Людські, фізичні та фінансові ресурси для реалізації екологічної політики. Роль екологічної освіти та підвищення кваліфікації персоналу в розвитку і поширенні системи екологічного менеджменту.
Лекція 8	Теоретичні засади екологічної сертифікації	ЛПЗ 8	Світовий досвід екологічного страхування		.Аналіз специфіки впровадження екологічного менеджменту та сертифікації підприємств за стандартом серії ISO 14000 в Україні. 16.Моделі впровадження системи екологічного менеджменту в Україні.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 455 с. 2. Галушкіна Т. П., Грановська Л. М., Кисельова Р. А. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 455 с. 3. Екологічний менеджмент : підручник / Анатолій Леонідович Бобровський. – Суми : Університетська книга, 2018. – 585 с. 4. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / П. Д. Дудкін та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с. 5. Сафранов Т. А., Губанова О. Р., Лукашов Д. В. Екологоекономічні основи природокористування: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 349 с. 6. Зелені технології у промисловості: монографія / І. А. Василенко та ін. Дніпро: Акцент ПП, 2019. 366 с 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гіржева О.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Екологічний менеджмент” (для магістрів). — (електронний варіант)
-------------------	--	-------------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://cutt.lv/1HoWYh9>)

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.